

ХУЛОСАИ

комиссиям экспертии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-018 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Анушервони Исрофил дар мавзуи «Одатҳо дар муомилоти маданӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи граждани, ҳуқуқи соҳибкорӣ, ҳуқуқи оилавӣ, ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ пешниҳод шудааст

1. Ҳуқуқи одатӣ дар таърихи танзими муносибатҳои ҷамъиятӣ яке аз меъёрҳои аввалин буда, масъалаҳои пайдоиш, ташаккул ва инкишофи он бисёрҷабҳа мебошад. Қабули Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар рушди илми ҳуқуқшиносӣ саҳифаи нави боз намуда, барои васеъ истифода бурдани одатҳо дар муомилоти маданӣ шароити мусоидро фароҳам овард. Дар ҚМ ҚТ меъёри махсус, инчунин меъёрҳои алоҳида низ пешбинӣ гардидаанд, ки онҳо дар оянда барои танзими муносибатҳои маданӣ ва ҳалли бахсҳо аз аҳамият дур нестанд. Дар дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ низ ба монанди Қонуни ҚТ аз 18 март соли 2015 «Дар бораи арбитражи байналмилалӣ тичоратӣ» ва эътирофи баъзе аз санадҳои байналмилалӣ ҳуқуқӣ бинобар ворид шудани Тоҷикистон ба Созмони умумиҷаҳонии савдо (СУС) барои истифодаи одатҳо дар муомилоти маданӣ хидоят намуда, баъзе аз ҳолигиҳои низоми ҳуқуқи Тоҷикистонро пурра гардонидани бошанд ҳам, аммо на ҳама муносибатҳои бавучудоянда дар низоми ҳуқуқӣ танзими худро дидаанд.

Илова бар ин, ҳангоми ҳалли бахсҳои судӣ муносибатҳои ба назар мерасанд, ки онҳо танзими ҳуқуқи худро дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ надидаанд, аммо судҳо бинобар мавҷуд набудани таҷрибаи ягонаи судӣ дар ин самт ва дар баъзе ҳолатҳо аз нарасидани дараҷаи таҳассусӣ одатҳо ё ин ки одатҳои ҳуқуқиро дар ҳалли бахсҳо истифода карда наметавонанд. Зиеда аз ин, дар Тоҷикистон маҷмӯи ягонаи одатҳо ё одатҳои ҳуқуқие, ки муносибатҳои маданияро ба танзим дароранд, дида намешавад, ки ин низ мушкилотро ба миён меорад.

Тоҷикистон яке аз давлатҳои мебошад, ки бо қабул қонуни миллии худ одатҳоро ба одатҳои ҳуқуқӣ табдил дода, онҳоро аз вайроншавӣ ва маҳшавӣ ҳифз намудааст. Ҳоло дар Тоҷикистон одатҳои зиёде мавҷуд мебошанд, ки онҳо ба як низом дароварда нашуда, иштирокчиёни субъектони муомилоти маданӣ пеш аз ҳама соҳибкорон ва тоҷирон аз мавҷудият ва истифодаи он бебаҳра монданд. Аз ин лиҳоз, тақдир додани қонунгузори ҚТ бо истифода аз қоидаи одатҳо ба ҳифзи арзишҳои миллии низ кӯмак мерасонад.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷаласаи умумиҷумҳуриявӣ доир ба танзими расму оинҳои миллии ва анъанаву маросими динӣ аз 24 майи соли 2007 зикр намудаанд, ки «...мо имрӯз барои тамоман аз байн бурдан ё барҳам додани расму оинҳои халқӣ ва маросими динӣ ҷамъ наомадаем, балки мақсади асосиямон ин аст, ки дар баробари муайян кардани меъёрҳои баргузори онҳо ба раҳиҳои мардуми кишвар аз банди худнамоӣ ва таассубу хурофотпарастӣ оғози нек

бахшем». Пас аз суҳанронии мазкур ва бо ташабусси бевоситаи Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва баъди муҳокимарониҳо ва пешниҳодҳои шахрвандон 8 июни соли 2007 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросим дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул ва мавриди амал қарор дода шуд.

Асосҳои зикргардида аз он шаҳодат медиҳанд, ки истифодаи одатҳо ва ё иҷозати онҳо аз ҷониби давлат дар муомилоти маданӣ як зумра проблемаҳоеро ба миён овардаанд. Агар ин аз як тараф аз ҷиҳати назариявӣ мавҷуд набудани таҳқиқотҳои назариявӣ илмӣ бошанд, аз тарафи дигар паст будани шуури ҳуқуқии ҳуқуктатбиқкунандагон ва иштирокчиёни муомилоти маданӣ мебошад.

Аз ин рӯ, таҳлил ва омӯзиши одатҳо дар муомилоти маданӣ ва муайян намудани нақши он дар низоми сарчашмаҳои ҳуқуқӣ ва рушди қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун заминаи гузаронидани таҳқиқоти мазкур ва мубрамияти онро ташкил медиҳад.

2. Диссертатсия ба талаботи банди 31 ва 33 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, мутобиқат мекунад. Диссертатсия кори илмӣ-таҳассусии анҷомёфта буда, аз тарафи муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои ягонагии дохилӣ мебошад. Натиҷа, нуктаҳои навгонӣ ва илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда метавонанд дар назария, такмили қонунгузорӣ ва раванди таълим ба таври васеъ истифода шаванд, ки онҳо саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

3. Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқот бо шиносномаи ихтисоси 12.00.03 - Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ ва ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ, ки аз рӯи он ба Шурои диссертатсионӣ мувофиқи фармоиши Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз санаи 7 январи соли 2022, № 16 ҳуқуқи қабули диссертатсияҳо барои ҳимоя дода шудааст, мувофиқ мебошад.

4. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 5 васоити таълимӣ, 15 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 7 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расонида шудаанд, ки онҳо фарогирандаи мазмун ва моҳияти диссертатсия мебошанд. Дар интишорот натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои муаллиф инъикоси ҳудро ёфтаанд. Теъдоди маводи ҷопшуда ба банди 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, мувофиқ мебошад.

5. Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ Анушервони И., истифодаи мавод бидуни иқтибос ба муаллиф ё маъхаз мавҷуд набуда, ҳамаи сарчашмаҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё маъхаз тавассути иқтибос ба расмият дароварда шудаанд, ки аз риоя шудани банди 37 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

6. Дар рисолаи илмӣ ва дигар ҳуҷжатҳои пешниҳоднамудаи Анушервони И., маълумоти ғайрисаҳеҳ, аз ҷумла дар бораи корҳои аз тарафи довталаб ҷопгардида, мавҷуд намебошад.

Банди 61 Низомномаи Шурои диссертатсиониро, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, ба роҳбарӣ гирифта, комиссия қарор мекунад:

1. Диссертатсияи Анушервони Исрофил дар мавзӯи «Одатҳо дар муомилоти маданӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи гражданин, ҳуқуқи соҳибкорӣ, ҳуқуқи оилавӣ, ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ пешниҳод шудааст, барои Ҳимоя қабул карда шавад.

2. Муқаррарзони расмӣ аз рӯи диссертатсия шахсони зерин таъин карда шаванд:

- Аминова Фарида Махмадаминова – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, мудири кафедраи ҳуқуқи байналмилалӣ ва ҳуқуқшиносии муқоисавии факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи (Славянии) Русияву Тоҷикистон;

- Собирзода Исфандиёри Салом - номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, ректори Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3. Ба ҳайси муассисаи тақриздихандаи диссертатсия - муассисаи байнидавлатии таҳсилоти олии «Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» таъин карда шавад.

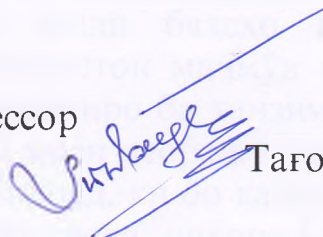
4. Барои нашри эълон оид ба Ҳимояи минбаъда ва ҷойгир намудани матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сомонаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои ҷопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис иҷозат дода шавад.

6. Рӯзи Ҳимоя 09 январи соли 2024 соати 10:00 таъин карда шавад.

Раиси комиссия:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
аъзои Шурои диссертатсионӣ

Тағойназаров Ш.Т.

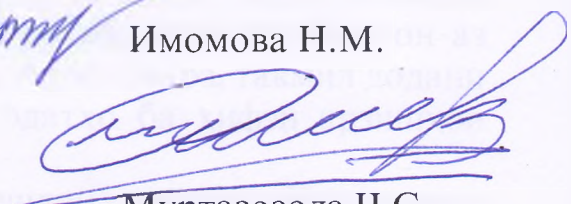
Аъзои комиссия:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
аъзои Шурои диссертатсионӣ

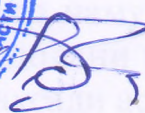
Имомова Н.М.

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
аъзои Шурои диссертатсионӣ

Муртағозода Ҷ.С.

Имзоҳоро тасдиқ менамоям
Сардори РК ва КМ ДМТ

Тавкиев Э.Ш.

«10» октябри 2023 с.